Itä-Uudenmaan Kylät ry.

Toimintakertomus 2007

Yhdistys

Itä-Uudenmaan Kylät ry on vuonna 2000 perustettu kylien yhteenliittymä, joka toimii kahdentoista kunnan alueella Itä-Uudellamaalla ja lähiseudulla. Itä-Uudenmaan Kylät ry toimii kiinteässä yhteistyössä Suomen Kylätoiminta ry:n ja Svensk Byaservicen kanssa. Yhdistys edistää Itä-Uudenmaan kylien kehitystä, toimii alueensa kylien yleisten ja yhteisten etujen valvojana, kehittää kylien välistä yhteistyötä sekä toimii puoluepoliittisesti sitoutumattomana kylien edunvalvojana.

Hallinto

Yhdistyksen vuosikokous pidettiin 25.4.2007 Porvoossa, VPK:n talolla. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Viola Malmberg ja hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt:

Pirjo Stengård	(Keijo Tähtinen)	2007-2008
Birgitte Emeleus	(Paula Teinonen-Lahti)	2007-2008
Ilkka Ceder	(Marjut Ståhls)	2007-2008
Veijo Peltola	(Seija Isopahkala)	2007-2008
Elsa Laine	(Seija Öhman)	2006-2007
Susanna Björkell	(Hannu Salminen)	2006-2007
Susann Mantere	(Ritva Pihlaja)	2006-2007

Hallituksen jäsenistä Tähtinen, Teinonen-Lahti, Peltola, Isopahkala ja Ståhls ovat uusia.

K.G. Gummerus valittiin tilintarkastajaksi ja hänen varatilintarkastajakseen Jan Andersson. Hallituksen järjestäytymiskokouksessa Elsa Laine valittiin varapuheenjohtajaksi ja Kaija Toivonen rahastonhoitajaksi.
Alkuvuoden kokoukset vanhalla hallituksella pidettiin seuraavasti:

6.2	Ilkka Ceder, Kimonkylä
20.3	Piirlahti

Uusi hallitus on kokoontunut seuraavasti:

25.4	VPK-talo, Porvoo	Järjestäytymiskokous
11.6	Huuvari-Särkijärvi, Jukola	
10.10	Kahvila Hanna-Maria, Porvoo	
12.11	Kuggomin kansanopisto	
3.12	Pikkujouluateria, Vanha Laamanni, Porvoo	

Hallitus on kokoontunut vuonna 2007 harvemmin kuin aikaisempina vuosina, johtuen puheenjohtajavaihdoksesta. Puheenjohtaja Viola Malmberg ilmoitti työtehtäviensä lisääntymisen ja opiskelujensa aloittamisen vuoksi erostaan kesäkuussa, jonka jälkeen uuden puheenjohtajan etsintä käynnistettiin. Hallitustyöskentely saatiin jälleen aktivoitumaan lokakuussa, jolloin väliaikaiseksi puheenjohtajaksi valittiin Esko Taanila.

Toiminta

Yhdistyksen varsinaiseen toimintaan puheenjohtajavaihdos ei merkittävästi vaikuttanut. Kyläasiamies oli sairaslomalla yli kaksi kuukautta, jona aikana toiminta oli hiljaisempaa kuin normaalisti. Toimintasuunnitelmassa asetetut tavoitteet saavutettiin kuitenkin.

Kyläasiamies on pääasiallisesti keskittynyt yhdistyksen varsinaisen toiminnan pyörittämiseen. Kyläasiamies vastaa yhdistyksen käytännön työstä, auttaa kyläsuunnitelmien laatimisessa, toimii portaalin tukihenkilönä ja yhdistyksen sihteerinä. Lisäksi kyläasiamies edustaa paikallista kylätasoa erilaisissa alueellisissa,

kansallisissa ja kansainvälisissä yhteyksissä. Kyläasiamies myös organisoi tapahtumia ja verkottaa yhdistyksen toimimaan yhteistyössä muiden paikallisorganisaatioiden kanssa.

Kyläasiamies teki syksyllä demokratiavaikutusarvioinnin viiden Loviisanseudun kunnan alueelta. Demokratiavaikutusarviointimenetelmää on aiemmin sovellettu Pohjanmaalla. Tarkoituksena oli vertailla kuntaliitosten tuomia hyötyjä ja haittoja maaseutumaisissa kunnissa.

Kyläasiamies aloitti maaseudun kehittäjien erikoistumiskoulutuksen Laurea Ammattikorkeakoulussa. Koulutus ja siinä tapahtuvat oppimistehtävät linkitetään suoraan yhdistyksen toimintaan.

Yhdistys on toteuttanut Itukylät toimii - hanketta sekä saattanut menestyksellisesti päätökseen maisemahankkeen, jota Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy hallinnoi.

Kyläportaali (www.itukylat.fi)

Vuonna 2004 käynnistetyn yhteisen, kaikkien kylien käyttöön tarkoitetun kyläportaalin kehittäminen ja ylläpito kuuluu jo olennaisesti yhdistyksen toimintaan. Portaali on yhteishanke Idässä Itää ry:n kanssa ja siirtyi Idässä Itää ry:ltä yhdistyksen hallinnoitavaksi vuoden 2007 alusta. Jo nyt on kaikista Itä-Uudenmaan rekisteröidyistä kylistä (n. 50 kpl) 22 kpl eli 44% liittynyt mukaan kyläportaaliin. Koko Itä-Uudenmaan Kylät ry:n toimialueelta on mukana jo lähes 30 kylää. Kyläportaalin järjestelmä on toimiva ja helppokäyttöinen. Syksyllä 2007 on paneuduttu sisällön kehittämiseen, avustettu kyliä hyödyntämään sitä operatiivisena ja jatkuvana kommunikointikanavana sekä koulutettu uusia kyliä mukaan hankkeeseen. Kyläportaalista ollaan luomassa informaatio- ja näyteikkuna itäuusmaalaiseen kylätoimintaan, kulttuuriin ja perinteeseen. Keskustelu maallemuutto.infon sulauttamisesta kyläportaalin toimintaan aloitettiin ja todettiin sen olevan luonteva osa Itä-Uudenmaan Kylät ry:n toimintaa.
Kyläportaalihankkeen palkattuna kylätoimijana vuonna 2007 on ollut Anne-Christina Jäntti.

Maisemahanke

Maisemahanketta hallinnoi Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy. Hankkeen avulla entistettiin kylien keskeisiä kulttuurimaisemia ja -kohteita, sekä luotiin uusia kylien toiminta- ja harrastuskohteita, kuten grillipaikkoja ja melontareittejä, yhteensä 13 kohdetta. Maisemahankkeen koordinaattorina toimi Itä-Uudenmaan Kylät ry:n kyläasiamies, joka hankkeen avulla sai vahvan kosketuspinnan koko alueen aktiivisiin kylätoimijoihin. Hanke oli nk. sateenvarjohanke, jonka avulla hankkeen hallinnointi keskittyi yhdelle toimijalle. Täten itse toteuttamiseen jäi enemmän voimavaroja.
Maisemahanke osoittautui hyvin suosituksi. Hankkeelle haettiin kaksi kertaa jatkorahoitusta. Itä-Uudenmaan Kylät ry. osallistui hankkeen hallinnointikustannuksiin. Hanke päättyi menestyksellisesti syyskuussa 2007.

”Itä-Uudenmaan Kylät toimii”-hanke

Vuoden 2007 alusta Itä-Uudenmaan Liitto myönsi kolmivuotisen rahoituksen hankkeelle Itä-Uudenmaan Kylät toimii. Sen avulla Itä-Uudenmaan Kylät ry:n toiminta vakiinnutetaan ja yhdistyksen tehtäväkenttää monipuolistetaan. Seuraavat osa-alueet kuuluvat hankkeeseen:

- **Malmgårdin markkinat** Vuotuinen markkinatapahtuma, josta on muodostunut suurin yksittäinen maaseututapahtuma Itä-Uudellamaalla. Kävijöitä vuonna 2007 oli n. 5000.

- **Kyläportaali**: Vuonna 2004 käynnistetyn yhteisen, kaikkien kylien käyttöön tarkoitetun kyläportaalin kehittäminen ja ylläpito.

- **kyläsuunnitelmat:** Itä-Uudenmaan n. 80 kylästä on tähän saakka vain n. 25%, eli 20 kpl luonut itselleen oman kylän kehittämissuunnitelman. Pitkän aikavälin tavoite on jo yhdistyksemme perustamisesta lähtien ollut se, että suuri enemmistö kaikista kylistä saa oman kyläsuunnitelman laadittua.

- **verkosto- ja yhteistoiminta ylös- ja alaspäin, tiedottaminen ja mukanaolo maakunnallisissa ja valtakunnallisissa keskusteluissa:** Suomessa kylätoiminta ja maakunnallinen vaikuttaminen lisääntyy tulevina vuosina. Tämä johtuu mm kuntauudistuksesta ja palvelurakenteen muutoksista. Tämän johdosta on myös valtakunnallinen, maakunnallinen ja paikallinen keskustelu ja verkosto-yhteistyö vahvistunut.

- **seminaarien järjestäminen:** Myös omassa maakunnassa järjestetään seminaareja ja tiedotustilaisuuksia erilaisista ajankohtaisista kyliä koskevista asioista.

- **kyläidentiteetin vahvistaminen:** Avustaa kylien omien yhdistysten aktiivi- ja vastuuhenkilöitä (kylä-ym yhdistysten hallituksia) rakentamaan lisää ja uutta yhteenkuuluvuutta, mm auttamalla erilaisten tilaisuuksien järjestämisessä.

- **kyläkoulujen ym toimien arvioiminen ja kehittäminen sekä ratkaisumallien luominen:** Maakunnallinen kylien yhteenliittymä arvioi ja selvittää erilaisten muutosten vaikuttavuutta ja todennäköisyyksiä.

- **Kyläasiamiehen palkkaaminen 50% työsuhteeseen kolmeksi vuodeksi eteenpäin**
  Kaikki yllämainitut tehtävät edellyttävät, että yhdistyksellä on aktiivisen hallituksen lisäksi myös koordinaatio-. ja toimintahenkilö, joka voi vastuullisesti ja korvausta vastaan kunnolla vastata kaikista yhdistyksen juoksevista ja hallituksen päättämistä asioista.

Hankkeen kohderyhmät

Itä-Uudenmaan kylät toimii- hankkeen kohderyhmänä ovat kylien asukkaat ja kyläyhteisöt. Arvion mukaan kylissä ja maaseudulla asuu lähemmäs 60.000 asukasta. Alueen kunnat ja maaseudun palveluntarjoajat ovat toissijaisena kohderyhmänä.

Muu toiminta

Itä-Uudenmaan Kylät ry. pyrkii toimimaan aktiivisesti eri alueilla maaseudun ja kylien aktiivisen otteen säilyttämiseksi. Uusien yhdistysten perustaminen ja olemassa olevien aktivoiminen kuuluu keskeisesti yhdistyksen ja kyläasiamiehen tehtäväkenttään. Koko toiminnalle haasteellisuutta luo toimintakentän vahva kaksikielisyys, joka usein vaikuttaa myös työmäärän lisääntymiseen kääntämistarpeesta johtuen. Kaksi uutta kyläsuunnitelmaa on kirjoitettu ja kolme päivitetty. Kaksi uutta kyläyhdistystä on rekisteröity.

Vuosittain järjestetään myös maakunnallinen kyläpäivä, joka eri vuosina profiloituu eri tavoin. Vuonna 2007 Artjärven Villikkalassa järjestettiin Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan yhteinen kyläpäivä 27.5, johon osallistui n. 1000 kävijää. Villikkala oli vuoden 2006 Päijät-Hämeen vuoden kylä ja on mukana Itä-Uudenmaan Kylien kyläportaalissa.

Yhteistyötahot

Keskeisiä yhteistyötahoja ovat olleet maakuntaliitto, Idässä Itää ry ja Sampo ry. Maaseudun kehittämisyhdistysten toiminta-alueiden yhdistämisen vuoksi Idässä Itää ry ja SAMPo ry kävivät pitkiä yhdistymisneuvotteluita, joissa Itä-Uudenmaan Kylät ry:n kyläasiamies oli mukana Idässä Itää ry:n hallituksen edustajana ja alueasiantuntijana. Uusi yhdistys, Maaseudun Kehittämisyhdistys SILMU ry perustettiin tammikuussa 2007. Itä-Uudenmaan Kylät ry:llä ja SILMU ry:llä on ristikkäisedustus hallituksissa.

Kyläasiamies Mia Aitokari valittiin edustajaksi uuteen Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän teemaryhmään, Svenska Temagruppen för landsbygdsutveckling. Teemaryhmässä on kaksi edustajaa Itä-Uudeltamaalta, toinen on Per-Stefan Nyholm Itä-Uudenmaan Liitosta. Ryhmän puheenjohtajana toimii kansanedustaja Ulla-Maj Wideroos ja sihteerinä Peter Backa Svensk Byaservicestä.

Ritva Pihlaja, hallituksen varajäsen, toimii Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän kansalaisjärjestöteemaryhmän projektipäällikkönä. Teemaryhmän tehtävänä on toimia valtakunnan tasolla eri tavoin maaseudun kolmannen sektorin toiminnan edistämiseksi. Lisäksi Ritva Pihlaja toimii tutkijana Helsingin yliopiston hankkeessa "Kolmas sektori kunta- ja palvelurakenteen uudistuksessa", jolla haetaan tietoa maaseutukuntien järjestöjen kanssa tekemästä yhteistyöstä.

Itä-Uudenmaan Kylät ry osallistuu myös maakunnan kuntien PARAS-selvitysten arviointiin, huomioi palvelujen toimivuuden ja saatavuuden myös tulevaisuudessa julkisen sektorin rahoituksen kiristyessä.

Kyläasiamies toimii myös usean paikallisen yhdistyksen hallituksessa ja on täten aktiivisesti vaikuttamassa maakunnan eri tahojen jatkosuunnitelmiin ja näkemyksiin. Näistä yhdistyksistä mainittakoon FÖN (Forum Östra Nyland rf.), joka on avoin kansalaisfoorumi, joka järjestää seminaareja ja keskustelutilaisuuksia ajankohtaisista aiheista, sekä Itä-Uudenmaan museoiden yhteistyöryhmä (40 museota), jossa kyläasiamies Mia Aitokari toimii puheenjohtajana.

Hallituksen jäsenet luovat laajan kontaktipinnan toimintaamme osallistumalla muiden alueen yhdistysten toimintaan.

Yhdistys on järjestänyt yhdessä muiden tahojen kanssa 2007 seuraavat tapahtumat ja tilaisuudet:

25.4	Kylien PARAS-seminaari	VPK-talo, Porvoo	40 osallistujaa
15.5	Yhdistyksen laatukoulutus	Porvoo	15 os.
27.5	Villikkalan kyläpäivä	Villikkala, Artjärvi	n. 1000 kävijää
30.5	Maaseuturetki tiedottajille	Vuoden Kylä Isnäs	n. 20 osallistujaa
23.9	Malmgårdin markkinat	Pernaja	n. 5000 kävijää

Yhdistys tai sen edustaja on osallistunut 2007 seuraaviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin:

6.1	Agricola-messu, keskiaikainen kyläjuhla	Pernaja	350 osallistujaa
12.1	Tiedotustilaisuus SILMU ry.	Askola	30 os.
19-20.1	Kylätoimijakoulutus	Helsinki	150 os.
20.1	Annika Björk 50-vuotta	Pernaja	100 os.
21.1	Vuoden kylä-juhla	Isnäs	100 os.
8.2	Seurakunnat kuntaliitoksissa	Liljendal	100 os.
12.2	SYTY:n maakuntakierros	Liljendal	20 os.
13.2	Päijät-Hämeen kylätilaisuus	Artjärvi	40 os.
14.3	Porvoon LUCIAn valinta	Porvoo	15 os.
20.3	Toimintaryhmäkoulutus	Mikkeli	100 os.
19.3	Mäntsälän Kylät ry:n vuosikokous	Mäntsälä	25 henkilöä
22-23.3	Kyläasiamiesten tapaaminen	Karjaa	10 henk.
24.3	Pikku Pääsiäinen-markkinat	Porvoo	2000 os.
9.4	Agricola-vuoden pääjuhla	Turku	600 os.
18.4	Kyläilta Jokelanseudulla	Mäntsälä	50 os.
24.4	Mediaseminaari	Loviisa	40 os.
26.4	Kyläkierros Lapinjärvellä	Porlammi	70 os.
10.5	Mökkiläisseminaari	Porvoo	40 os.
21.5	Kyläkierros Lapinjärvellä	Kimonkylä	150 os.
12.6	SYTY:n kylätoimijakoulutus	Himos	120 os.
13.6	Idässä Itää ry. päätösseminaari	Loviisa	20 os.
3.8	Esko Taanila 50-vuotta	Porvoo	80 os.
21.9	Kylätoimintaseminaari	Loimaa	150 os.
24.9	Toimintaryhmäkoulutus	Mäntsälä	80 os.
13.10	Pitkäpään kyläjuhla	Pernaja	60 os.
15.10	Svenska lokalaktörers träff	Helsinki	50 os.
5.11	Laurean KeKe-opiskelijaretki	Pernaja	15 os.
9.11	Toimintaryhmäseminaari	Mäntsälä	20 os.
10.11	Vahijärven Maamiesseuran iltamat	Askola	50 os.
23.11	ELMA-messut	Helsinki	3500 os.

Tiedottaminen

Kaikki paikallislehdet ja molemmat paikallisradiot ovat aktiivisesti tiedottaneet Itä-Uudenmaan Kylien toiminnasta.
Yllä lueteltujen tapahtumien lisäksi yhdistys on kyläasiamiehen kautta osallistunut Forum Östra Nyland yhteistyöhön. FÖN järjestää seminaareja ajankohtaisista aiheista.

Syksyllä ryhdyttiin kokoamaan materiaalia Itä-Uudenmaan Kylät ry:n keväällä 2008 julkaistavaa esitettä varten.

Yhdistys on osallistunut aktiivisesti kuntaliitos- ja palvelurakennekeskusteluun sekä julkistanut neljä teesiä kylien PARAS- teemalla.

Itä-Uudenmaan Kylät ry:n neljä teesiä liittyen kunta- ja palvelurakenteen muutoksiin yhdistyksen toimialueella

Itä-Uudenmaan Kylät ry on 12 kunnan kylien yhteinen äänitorvi ja kehittäjä. Tulevien vuosien suurimpia haasteita on kylien hyvinvoinnin ja palvelujen säilyttäminen, kun kuntakoko ja palvelurakenne alueellamme muuttuvat.

1. Pieni kunta voi olla riittävän suuri palveluntuottaja, mutta myös suuri kunta voi palvella tasapuolisesti.
Maaseudun palvelut on turvattava asukkaiden ehdoilla, ei suurien keskusten tai palveluntuottajien ehdoilla. Lähipalvelut on saatava läheltä, oli asukkaan asuinpaikka, ikä ja kyky liikkua mikä tahansa. Myös maaseudulla asuvilla on oikeus helposti saavutettavissa oleviin palveluihin, toimivaan liikenteeseen ja riittävään informaatioon.

Lähipalveluiden tuottajana pienikin yksikkö voi olla taloudellisesti kilpailukykyisin. Palvelujen tuottamisen vaihtoehtoja on monia erilaisia, paikallinen tarve ja olosuhteet on aina otettava huomioon. Kolmannen sektorin toiminnan rahoituspohjaa on vahvistettava, sillä myös sitä kautta vahvistetaan aktiivista ja yritteliästä maaseutua.

2. Jos kuntakoko kasvaa, on entistä tärkeämpää, että maaseudun äänet kuuluvat myös päättävissä pöydissä.
Alueemme kylät elävät ja voivat hyvin riippumatta kuntaliitoksista, mutta on huomattava, että kuntaliitos koskettaa erityisesti laidoilla, periferiassa asuvia. Päätösvalta koskien myös syrjäkylien palveluja siirtyy yhä harvemmille. Edustus kunnan päättävissä elimissä on usein vain kaukainen haave. Maaseudulla asuu yli 60% alueemme asukkaista!

Maaseudun ääni saadaan kuuluviin tuomalla esiin kylien ja kyläyhteisöjen toimintaa ja niiden tuottamaa hyvinvointia, turvaamalla toiminnallisen kyläsuunnittelun resurssit ja vahvistamalla kylätoiminnan statusta sekä maakunnallisesti että valtakunnallisesti. Kylien äänten pitää kuulua myös päättävillä tahoilla.

3. Maaseutu on muutakin kuin maataloutta!
Enää noin 14 % alueemme maaseudun työpaikoista on maatalouden piirissä. Yli puolet työpaikoista löytyy palvelualoilta. Tämä kertoo selvää kieltä maaseudun rakennemuutoksesta. Maaseutua on kehitettävä kokonaisvaltaisesti maataloutta unohtamatta siten, että kaikki maaseudun asukkaat, työpaikasta ja toimeentulosta riippumatta, tuntevat asuinpaikkansa olevan merkittävin paikka maailmassa. Asuminen on maaseudun merkittävin elinkeino.

4. Kaksikielisyys on alueemme rikkaus
Jos menemme suomen kielen juurille, löydämme pernajalaissyntyisen Mikael Agricolan, suomenruotsalaisen, joka loi suomen kirjakielen. Elävä kaksikielinen maaseutu on yksi Itä-Uudenmaan suurimmista rikkauksista.

Itä-Uudenmaan Kylät ry haluaa olla rakentamassa aluetta, jossa ihmisten hyvinvointi, tavoitteet ja tarpeet – asuinpaikasta riippumatta - ovat kaiken kehittämisen lähtökohtana. Itä-Uusimaa ja itäinen Uusimaa ovat houkutteleva asumisen ja työnteon ympäristö silloin, kun myös kaikki 80 toiminnallista kylää ja alueen maaseudun 60.000 asukasta voivat hyvin.